

Dendrokronologisk Laboratorium

NNU rapport 49, 1999

KAMIEN POMORSKI, POLEN

Nationalmuseets Marinarkæologiske Forskningscenter.

Indsendt af George Indruszewski.

Undersøgt af Niels Bonde, Aoife Daly, Orla Hylleberg Eriksen og Tomasz Wazny.

NNU j.nr. A8084

Skibsvrag

Vraget er udgravet i 1984. Det blev fundet i nærheden af byen 'Kamien Pomorski' i et vådt område ved kysten ved 'Carpinska' vig. Opbevares i dag på National Museum i Szczecin/Stettin.

11 prøver af *Quercus sp.*, eg, er undersøgt. En af prøverne har splintved bevaret. Alle prøver er dateret.

Rapporten omfatter ni prøver fra den nuværende undersøgelse (prøver hvis betegnelse begynder med 0093) samt to som er undersøgt for nogle år siden (Filipowiak 1996) (betegnelse der begynder med 06943).

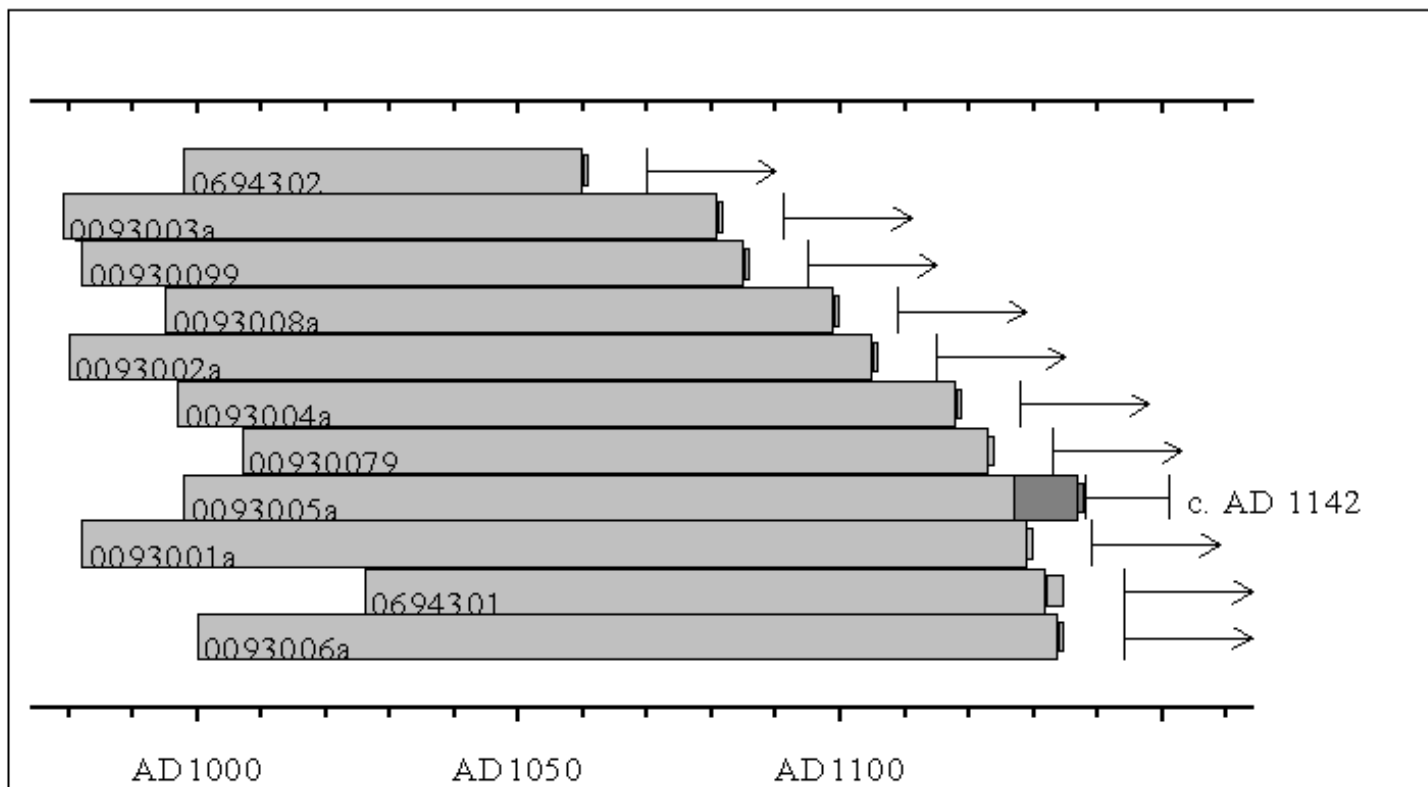
Undersøgelsen viser, at fem prøver (0093001A, 0093002A, 0093003A, 0093008A og 00930099, se tabel 1) stammer sandsynligvis fra samme træ og kurverne er sammenregnet til én (00931019) som repræsenterer træet.

Kurverne fra alle 11 prøver som repræsenterer syv træer, kan sammenregnes til middelkurven 0093M001 på 159 år, som dækker perioden 979-1137. Korrigeres der for manglende splintved (idet 'normalsplintbredden' for polske træer er ca. 15 år) kan fældningstidspunktet for træerne, som prøverne kommer fra, beregnes til ca. 1142 e.Kr. Denne datering angiver også byggetidspunktet for skibet.

Dendroproveniens ?

Til dateringen af middelkurven 0093M001 er der brugt grundkurver for egetræ fra omkring Østersøen (se tabel 2). Middelkurven kryds-daterer med kurver fra Polen og Tyskland. *t*-værdierne er dog ikke signifikante til at indicere proveniens for træerne, som prøverne kommer fra.

Splintstatistik Wazny 1990; 15 år+9/-6

			0093M001
			AD 979-1137
DENMARK	Svendborg	4m000001	5,30
	East Denmark	9m230001	3,29
	Jutland	9m456781	4,56
GERMANY	Schleswig-Holstein	dm100003	5,41
	Lübeck	dm100008	2,59
	Weserbergland	dm200003	3,65
	Lower Saxony	dm200005	5,20
	Lüneburger	dm200006	5,86
	West Germany	dm300001	3,16
	South Germany	dm700001	3,36
	Germany	chro0001	6,24
POLAND	Gdask Pomerania	pm000004	4,75
	Elblag	pm000007	4,64

	Poland	chro0003	6,47
	Art historical	chro0004	5,30
	Szczecin/Stettin	p727001m	3,33
	Bydgoszcz	p743003s	5,38
SWEDEN	Mid Sweden	sm600001	4,77

Kamien Pomorski, Polen. Skema over synkroniseringsværdierne mellem trækurven 0093M001 og diverse grundkurver for egetræ fra Nord Europa.

Katalog

<p>0093001a Planke 6BB 6R 148 år, kun kerneved. 982-1129 e.Kr., efter ca. 1145 stammer sandsynligvis fra samme træ som 0093002A, 0093003A, 0093008A og 00930099</p> <p>0093002a Planke 5BB 6R 126 år, kun kerneved. 980-1105 e.Kr., efter ca. 1145 stammer sandsynligvis fra samme træ som 0093001A, 0093003A, 0093008A og 00930099</p> <p>0093003a Planke 5BB 4R 103 år, kun kerneved. 979-1081 e.Kr., efter ca. 1045 stammer sandsynligvis fra samme træ som 0093001A, 0093002A, 0093008A og 00930099</p> <p>0093004a Planke 4BB 5R 122 år, kun kerneved. 997-1118 e.Kr., efter ca. 1134</p> <p>0093005a Planke 3BB 6R 140 år, heraf 10 år i splintved. 998-1137 e.Kr., ca. 1142 e.Kr.</p>	<p>0093006a Planke 2BB 5R 135 år, kun kerneved. 1000-1134 e.Kr., efter ca. 1150</p> <p>00930079 Planke 1BB 6R 117 år, kun kerneved. 1007-1123 e.Kr., efter ca. 1139</p> <p>0093008a Planke 1SB 5R 105 år, kun kerneved. 995-1099 e.Kr., efter ca. 1145 stammer sandsynligvis fra samme træ som 0093001A, 0093002A, 0093003A og 00930099</p> <p>00930099 Planke 2SB 5R 104 år, kun kerneved. 982-1085 e.Kr., efter ca. 1145 stammer sandsynligvis fra samme træ som 0093001A, 0093002A, 0093003A og 0093008A</p> <p>0694301 Kamien Pomorski 107 år, kun kerneved. 1026-1132 e.Kr., efter ca. 1150</p> <p>0694302 Kamien Pomorski 63 år, kun kerneved. 998-1060 e.Kr., efter ca. 1076</p>
--	---

[Tilbage til rapportensiden](#)

English summary:

NNU report 49, 1999

KAMIEN POMORSKI, POLAND

The Centre for Maritime Archaeology at the National Museum of Denmark.

Submitted by George Indruszewski.

Examined by Niels Bonde, Aoife Daly, Orla Hylleberg Eriksen and Tomasz Wazny.

NNU j.nr. A8084

Shipwreck

The wreck was excavated in 1984. It was found near the town of Kamien Pomorski, in a wetland area adjacent to the shore of Carpinska cove. It is today housed in the National Museum in Szczecin/Stettin.

11 samples of *Quercus sp.*, oak were examined. One of the samples had sapwood preserved. All the samples are dated.

The report describes nine samples from this analysis (samples whose numbers begin with 0093) and two which were analysed some time ago (Filipowiak 1996) (numbers beginning with 06943).

The analysis shows that five samples (0093001A, 0093002A, 0093003A, 0093008A and 00930099, see table 1) probably come from the same tree and the curves are averaged to one (00931019) which represents the tree.

The curves from all 11 samples which represents seven trees, are averaged to form the mean curve 0093M001 of 159 years, which covers the period AD 979-1137. Allowing for missing sapwood, in that the normal sapwood width for Polish trees is circa 15 years, the felling date for the trees from which the samples come, is estimated at circa AD 1142. This date can be taken as the date for the building of the ship.

Dendroprovenance ?

In dating the mean curve 0093M001, master chronologies for oak from around the Baltic sea are used (see table 2). The mean curve cross-dates with curves from Poland and Germany. The *t*-values do not indicate the provenance of the trees from which the samples come.

Sapwood statistic Wazny 1990; 15 years+9/-6

[Back to report page](#)